ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΦΡΙΚΗΣ

ΤΟΥ JACQUES CÉZEMBRE

ΟΙ ΜΑΥΡΟΙ ΣΤΑΥΡΟΙ

ΗΝ ἑπομένη τῆς ἡμέρας ποὺ ἔφθασα στὴ Βαλέντσια, γνωρίστηκα μ' ἕναν ἔμπορο πορτοκαλλιῶν, ποὺ λεγόταν Παῦλος Μορένο. Ἦταν ἕνας ἀξιόλογος ἄνθρωπος, ποὺ ἐννοοῦσε νὰ μοῦ δείξη καλὰ τὴν πατρίδα του, γι' αὐτὸ καὶ μ' ἐπήγαινε κάθε πρωὶ καὶ κάθε ἀπόγευμα περίπατο καὶ μ' ἔκανε νὰ ἰδῶ ὅ,τι ἀξιοθέατο ὑπῆρχε σ' αὐτή.

Μιὰ μέρα, ποὺ διασχίζαμε κάτι στενὰ δρομάκια, κοντὰ στὴν Ἀγορά, στάθηκα ἔξαφνα μπροστὰ στὸν τοίχο ἑνὸς σπιτιοῦ.

—Τί σημαίνει αὐτὸς ὁ μαῦρος σταυρός ;... ρώτησα τὸν Μορένο. Ἔχω ἰδῆ κι' ἄλλους πολλοὺς στοὺς τοίχους τῶν παλιῶν δρόμων.

—Αὐτὸ θυμίζει πὼς σὲ κάθε τέτοιο μέρος ἔγινε ἕνας φόνος. Τὰ στιλέτα δίνουν καὶ παίρνουν στὸν τόπο μας, μοῦ ἀπάντησε ὁ Μορένο. Ἄλλοτε μάλιστα οἱ μαῦροι σταυροὶ ἦσαν πολὺ περισσότεροι, μὰ τώρα ἡ ἀστυνομία ἐπιβλέπει αὐστηρὰ γιὰ τὴν τάξι...

—Κι' αὐτοὶ ὅλοι οἱ φόνοι γινόντουσαν γιὰ ἐρωτοδουλειές ;

—Ὡς ἐπὶ τὸ πλέιστον, ναί. Μὰ αὐτὸς ἐδῶ ὁ σταυρὸς θυμίζει ἕνα φόνο ποὺ δὲν ἔγινε γιὰ αἰσθηματικοὺς λόγους. Νὰ σᾶς πῶ τὴν ἱστορία, ἀφοῦ ἐνδιαφέρεσθε. Πρόκειται γιὰ μιὰ ἱστορία πολὺ παλιά... Δηλαδὴ ἔγινε στὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ἀντιβασιλείας τῆς Μαρίας Χριστίνας, κατὰ τὸ 1840. Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ὁ κόσμος πίστευε πιὸ πολὺ ἀπὸ τώρα στὰ μάγια καὶ στὰ φαντάσματα. Ὄχι πὼς τώρα δὲν ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ τὰ πιστεύουν, μὰ τουλάχιστον μόνον ὁ κοσμάκης τὰ φοβᾶται ἀκόμη... Τότε ὅμως ὅλοι ζούσανε πνιγμένοι στὴ δεισιδαιμονία... Καὶ μορφωμένοι κ' ἀγράμματοι, καὶ φτωχολογιὰ κ' ἄρχοντες, ἔτρεμαν καὶ τὸν ἴσιο τους ἀκόμα, ἂν τύχαινε καὶ τοὺς ἔλεγαν πὼς στὸν ἴσιο τους μπορεῖ νὰ κρύβεται ὁ σατανᾶς.. Ὅλ' αὐτὰ σᾶς τὰ λέω γιὰ νὰ καταλάβετε πῶς μπόρεσε κ' ἔγινε αὐτὸ ποὺ θὰ σᾶς διηγηθῶ...

»Μιὰ νύχτα λοιπὸν ἀνοιξιάτικη, ἐξακολούθησε ὁ Μορένο, μιὰ νύχτα ποὺχε ἕνα φεγγάρι, σὰν νάταν μέρα, ἕνας «Σιρένο», ἕνας νυχτοφύλακας δηλαδή, ἀπ' αὐτοὺς ποὺ φώναζαν τότε τὴν ὥρα καὶ τὸν καιρὸ ποὺ κάνει, σκόνταψε πάνω σ' ἕνα σῶμα, ποῦταν πεσμένο μπρούμυτα πάνω στὸ πεζοδρόμιο τῆς Λόνγιας. (Ξέρετε τί εἶνε ἡ «Λόνγια», ἔ; Τὸ χρηματιστήριο τοῦ μεταξιοῦ). Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἦταν σκοτωμένος !... Μόλις εἶχε ξεψυχήσει ἀπὸ ἕνα χτύπημα ναβάγιας, ποὺ τοῦ εἶχε ἀνοίξει τὴν κοιλιὰ πέρα γιὰ πέρα... Ἀπὸ τὰ φορέματά του ὁ «Σιρένο» κατάλαβε πὼς ἦταν ἄρχοντας. Ἄλλωστε δὲν ἄργησαν νὰ μάθουν πὼς ἦταν ὁ δὸν Μπερνάντο Λοπὲζ ντὲλ Ἄρκτ, ἕνας πλούσιος νέος, ἀπὸ μιὰ παλιὰ κι' ἀρχοντικὴ οἰκογένεια τοῦ τόπου μας. Ὡστόσο, δὲν μπόρεσαν νὰ βροῦνε οὔτε ποιὸς τὸν σκότωσε, οὔτε τὸ γιατί. Ἡ ἀδελφή του ἔταξε τότε ἕνα μεγάλο ποσὸ γιὰ κεῖνον ποὺ θὰ ἔβαζε τὶς ἀρχὲς στὰ ἔχνη τοῦ φονιᾶ. Ἄδικα ὅμως, γιατί κανένας δὲν παρουσιάστηκε νὰ μαρτυρήση τὸ παραμικρό. Ὅσο γιὰ τὴν ἀστυνομία, αὐτή, ὅπως πάντα, σὲ τέτοιες περιστάσεις, κοιμόταν τὸν ὕπνο τοῦ δικαίου. Δαδόσεις κυκλοφοροῦσαν ἄπειρες, μὰ τόσο μπερδεμένες καὶ κακόβουλες, ποὺ δύσκολα θὰ μποροῦσε νὰ ξεκαθαρίση κανεὶς τὴν ἀλήθεια. Τέλος πάντων, πέρασε καιρός, τὰ πνεύματα ἡσύχασαν, ἡ γυναῖκες στὶς βρύσες κουβεντιάζαν γι' ἄλλα πράγματα, κι' ἂν ἔλειπε μάλιστα κι' ὁ μαῦρος σταυρός, ποὺ οἱ φίλοι τοῦ σκοτωμένου χαράξανε στὸν τοῖχο τῆς Λόνγιας, κανένας δὲν θὰ θυμόταν πὼς ἔγινε ὁ φόνος σὲ κεῖνη τὴ γειτονιά.

»Ἔτσι ξημέρωσε ἡ Μεγάλη Παρασκευή. Αὐτὴ ἡ περίφημη Μεγάλη Παρασκευή, ποὺ ἔμελλε νὰ ξεσκεπάση τόσο τραγικὰ τὸν ἔνοχο... Τὸ βράδυ, κατὰ τὶς ἐννιά,, ὁ δὸν Πέντρο ντὲ Χερέρα, ὁ πιὸ ἀγαπημένος φίλος τοῦ θύματος, περνᾶντας ἀπὸ τὸ Φρουραρχεῖο, ἔπεσ' ἀπάνω στὸν δὸν Ἀντόνιο ντὲ Ἀργκεσόλο, τὸν ξάδελφο τοῦ Μπερνάντο Λοπὲζ ντὲλ Ἄρκτ.

»—Καλῶς τὸν Πέντρο ! φώναξε ὁ δὸν Ἀντόνιο, σὰν τὸν εἶδε. Πῶς ἦταν αὐτὸ νὰ σὲ συναντήσω; Σοῦ χρειαζόταν φαίνεται μιὰ βραδυὰ γλυκειὰ σὰν τὴν ἀποψινή, γιὰ νὰ ξεμυτίσης ἀπ' τὸ ἄντρον σου...

»—Μᾶλλον σὺ χάθηκες τελευταῖα, ἀγαπητέ μου Ἀντόνιο, ἀπάντησε ἡσύχα ὁ ἄλλος. Ἡ δόνα Καντελαρία ἀκριβῶς αὐτὸ μοῦλεγε χθές...

»—Τί τὰ θέλεις, φίλε μου ! Σέβομα τὴ λύπη τῆς ξαδέλφης μου καὶ δὲν θέλησα νὰ τὴν ἐνοχλήσω. Ἂν θέλεις ὅμως, πᾶμε νὰ τὴν δοῦμε μαζύ....

»—Τ' εἶν' αὐτὰ ποὺ λές, δὸν Ἀντόνιο ; Ἐνοχλοῦν ποτὲ οἱ συγγενεῖς !

»—Χαίρομαι ποὺ σ' ἀκούω νὰ τὸ λές, ἀγαπητέ μου Πέντρο. Καί... πῶς πάνε ἡ ἀγάπες ; Εἰσ' ἐρωτευμένος πάντα ;

»Ὁ δὸν Πέντρο ντὲ Χερέρα ἦταν ἀρραβωνιασμένος μὲ τὴν δόνα Καντελαρία, τὴν ἀδελφὴ τοῦ νέου ποὺ σκοτώσανε, κι' ὁ γάμος τους εἶχε ἀναβληθῆ ἐξ αἰτίας τοῦ φόνου.

»—Τὰ ἴδια πάντα ! ἀπάντησε ὁ δὸν Πέντρο. Ἀλλὰ καταλαβαίνεις πὼς πρέπει νὰ περάση ἕνας χρόνος γιὰ νὰ γίνη ὁ γάμος...

»—Φυσικά...

»Ὁ δὸν Πέντρο εἶχε περάσει τὸ χέρι του στὸ μπράτσο τοῦ φίλου του καὶ μιλῶντας τὸν παράσυρε μέσα στὰ στενὰ πάτιος».

»—Ἂς ἐπωφεληθοῦμε ἀπ' αὐτὴ τὴν ὄμορφη νυχτιά, γιὰ νὰ κάνουμε ἕναν περίπατο, τοῦ εἶπε.

»Ἔτσι περπατοῦσαν κουβεντιάζοντας, ὥσπου ὁ δὸν Ἀντόνιο παρατήρησε πὼς σιγὰ - σιγὰ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν εἶχαν βγῆ ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι καὶ προχωροῦσαν πλάι στὸν τοῖχο ἑνὸς νεκροταφείου. Τοῦ νεκροταφείου ἀκριβῶς, ποῦταν θαμμένος ὁ δύστυχος Μπερνάντο...

»—Τί ἀλλόκοτη ἐμπνευσι εἶχες νὰ μὲ φέρης, φίλε μου, σ' ἕνα τέτοιο μέρος, μιὰ τέτοια νύχτα ! ρώτησε ὁ δὸν Ἀντόνιο.

»—Δίκηο ἔχεις !... Δὲν τὸ παρατήρησα... Μὲ τὴν κουβέντα προχωρεῖ κανεὶς χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνη, ἀπάντησε ὁ ἀρραβωνιαστικὸς τῆς δόνας Καντελαρίας. Περίεργη σύμπτωσι ὅμως. Πιστεύω ν' ἄκουσες πὼς γεννήθηκα Μεγάλη Παρασκευή...

»Ὁ ἄλλος τὸν κύτταξε μ' ἔκπληξι.

»—Ὄχι δά !... εἶπε τέλος. Δὲν πιστεύω νὰ δίνης σημασία σὲ τέτοιες κουταμάρες !...

»Ξέχασα νὰ σᾶς πῶ ὅτι τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὁ λαὸς πίστευε πὼς ὅσοι γεννιοῦνται τὴ Μεγάλη Ἑβδομάδα εἶνε ἀλαφροϊσκιωτοι... Μπορεῖν νὰ δοῦνε δηλαδὴ νεράιδες, βρικόλακες, κ' ἀνήμερα μάλιστα τὴ Μεγάλη Παρασκευή, ἂν περάσουν ἀπὸ νεκροταφεῖο πούνα θαμμένος ἕνας ἀδικοσκοτωμένος, αὐτὸς τοὺς φανερώνεται... Σᾶς φαίνεται ἀστεῖο, ἔ ; Κι' ὅμως, ἀκόμη καὶ σήμερα, ἄπειροι εἶνε οἱ ἄνθρωποι στὴ Βαλέντσια ποὺ θᾶβαζαν τὸ χέρι τους στὴ φωτιὰ γι' αὐτό...

»—Πάντως, ἔχουμε μιὰ εὐκαιρία γιὰ νὰ δοῦμε ἂν εἶνε ἀλήθεια αὐτὸ ποὺ λένε, εἶπε ὁ νέος. Τί λές ; Μπαίνουμε στὸ νεκροταφεῖο ; Ἢ φοβᾶσαι ;....

»—Ἐγὼ νὰ φοβᾶμαι ; Ἀστειεύεσαι ; Καὶ γιατί νὰ φοβηθῶ ; ἀπάντησε ὁ Ἀντόνιο.

»—Πᾶμε λοιπόν !

»Καθὼς διάβαιναν τὴν πύλη τοῦ νεκροταφείου, ὁ δὸν Ἀντόνιο ἔσφιγγε τὰ δόντια του γιὰ νὰ μὴν ἀκούη ὁ σύντροφός του τὸ νευρικό τους τρίξιμο...

»Τὸ φεγγάρι φώτιζε καλὰ ὅλο τὸ μέρος γύρω. Προχωροῦσαν ἀργά. Τὸ μνῆμα τοῦ δὸν Μπερνάντο Λοπὲζ ντὲλ Ἄρκτ βρισκόταν δεξιά, σὲ μικρὴ ἀπόστασι... Ξαφνικά, ὁ δὸν Ἀντόνιο ἄρπαξε τὸ χέρι τοῦ φίλου του...

»—Ἐκεῖ !... Ἐκεῖ !... Κύτταξ' ἐκεῖ ! τραύλισε. Ἕνα φάντασμα !....

»—Ναί, εἶπε σιγὰ ὁ δὸν Πέντρο. Αὐτὸς εἶνε ! Ὁ Μπερνάντο !...

»Κι' ἦταν ἀληθινὰ ὁ δύστυχος ὁ Μπερνάντο, τυλιγμένος ὀχύη μέσα στὰ σάβανά του.

»Ὅταν ἡ φριχτὴ ἀσπρόχλωμη σκια στάθηκε σὲ λίγων βημάτων ἀπόστασι, ἀνάμεσα στὰ κυπαρίσσια, ὁ δὸν Ἀντόνιο, ποὺ δὲν μποροῦσε πειὰ νὰ κρύψη τὸν τρόμο του, ἀναγνώρισε τὸ λεπτό, χλωμὸ πρόσωπο τοῦ Μπερνάντο.

»—Πέντρο !... βόγγησε ἐλαφρὰ τὸ φάντασμα, κ' ἡ φωνή του ἦταν σιγανὴ καὶ θλιμμένη. Πέντρο, φίλε μου ἀγαπημένε, ἀδελφέ μου, εἶσαι ἀκόμη πρόθυμος νὰ ἐκδικηθῆς τὸ θάνατό μου ;

»—Πῶς ! Ἀμφιβάλλεις γι' αὐτό ; ἀπάντησε μὲ θέρμη ὁ δὸν Πέντρο. Πές μου μονάχα τ' ὄνομα τοῦ φονιᾶ σου...

»—Μόνος του θὰ στὸ πῆ, φίλε μου !... φώναξε τὸ φάντασμα.

»Ὁ δὸν Ἀντόνιο, μισοπεθαμμένος ἀπὸ τὸ φόβο, ἔπεσε στὰ γόνατα. Ὅλο του τὸ σῶμα τρανταζόταν ἀπὸ φρικτὸ ρίγος...

»—Ἐγώ... ναί... ἐγὼ τὸν σκότωσα !... ὁμολόγησε. Ἐγώ... Γιατί ἦταν κι' αὐτὸς κληρονόμος τοῦ θείου μας Ἐστεβάν... Ἔλεος !...

»Καὶ σωριάστηκε λιπόθυμος στὸ χῶμα...

»Τότε, πίσω ἀπὸ τὰ κυπαρίσσια καὶ πίσω ἀπὸ τοὺς τάφους, πετάχτηκαν οἱ ὑπηρέτες τοῦ δὸν Μπερνάντο καὶ τῆς δόνας Καντελαρίας, ποὺ ἤλθαν ἐκεῖ γιὰ ν' ἀκούσουν τὴ πολύτιμη ὁμολογία καὶ γιὰ νὰ ὑπερασπιστοῦν τὸν δὸν Πέντρο καὶ τὴν κυρία τους, ἂν παρουσιαζόταν ἀνάγκη...

»Γιατί — καὶ σίγουρα θὰ τὸ μαντέψατε — ἡ ἀδελφὴ τοῦ σκοτωμένου ποὺ εἶχε πολλοὺς λόγους νὰ ὑποπτεύεται τὴν ἀλήθεια, ἐπωφελήθηκε ἀπὸ τὴ μεγάλη ἀμοιότητα ποὺχε μὲ τὸν ἀδελφό της, γιὰ νὰ παίξη τὸ ρόλο τοῦ φαντάσματος. Καὶ τὸν ἄλλο χρόνο πανερεύτιαν μὲ τὸν δὸν Πέντρο κ' ἔζησαν αὐτοὶ καλὰ καὶ μεῖς καλύτερα... Ἡ ἀληθινὴ αὐτὴ ἱστορία, κύριέ μου, τελειώνει σὰν παραμῦθι, καθὼς βλέπετε...

—Κι' ὁ δὸν Ἀντόνιο ; ρώτησα.

Ὁ Μορένο, ποὺ ἄναβε τὸ τσιγάρο του αὐτὴ τὴ στιγμή, ἀποκρίθηκε :

—Ἡ πλατεῖα Ἐσπαρτίτο εἶδε τὴν τελευταία του γκριμάστα. Τὸν καταδικάσανε σὲ θάνατο καὶ τὸν ἀποκεφάλισαν ἐκεῖ πέρα, λίγες ἡμέρες ἀργότερα...

JACQUES CEZEMBRE